Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul central (judecător I. Rusu)
Dosarul nr. 3a-64/23 (Nr. 2-22137598-03-3a-21062023)

CURTEA DE APEL BĂLȚI
Colegiul Civil și de Contencios administrativ
D E C I Z I E

19 martie 2024 mun. Bălți

În componența:
Președintele ședinței, judecător Elena Grumeza
Judecătorii Dumitru Corolevschi, Natalia Chircu
Grefier Cristina Țurcanu

examinând, în ședință publică, apelul declarat de Primăria s. Moara de Piatră, Primar Valentina Bejenaru, împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Central din 15 martie 2023 adoptată în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Copacinschi Grigore către Primăria s. Moara de Piatră și primarul Valentina Bejenaru privind constatarea îngrădirii accesului la informație și obligarea la furnizarea informației,-

c o n s t a t ă :

Pretențiile reclamantului:

La data de 16.09.2022 Copacinschi Grigore a înaintat acțiune în contencios administrativ împotriva Primăriei s.Moara de Piatră, r-nul Drochia, Primar Bejenaru Valentina, prin care a solicitat:

- constatarea încălcării de către Primăria s. Moara de Piatră, raionul Drochia a prevederilor Legii nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație;
- de a obliga Primăria s. Moara de Piatră, raionul Drochia să-i elibereze copia contractului nr.821 din 10.10.2009 între ÎM ”WeTrade Agro”SRL și proprietara Petunova Eugenia solicitat prin cererea nr.116 din 29.07.2022.

În motivarea acțiunii a invocat că la data de 29.07.2022 în calitate de ales local în conformitate cu prevederile Legii privind accesul la informație și Legii privind statutul alesului local, a înaintat către Primăria s.Moara de Piatră, r. Drochia o cerere prin care a solicitat eliberarea copia autentificată a contractului de arendă a terenului agricol înregistrat în Registrul de evidență a contractelor din cadrul Primăîriei s. Moara de Piatră, r. Drochia sub nr.821 din 10.10.2009 între ÎM ”WeTrade Agro”SRL și proprietara Petunova Eugenia.

La data de 22.08.2022 furnizorul de informaţie contrar prevederilor art.16 al.(l) din Legea nr.982 din 11.05.2000,, Privind accesul la informaţie,,, cu încălcarea termenelor (termen limită 19.08.2022) i-a expediat răspunsul nr.110 prin care a refuzat eliberarea informaţiei solicitate din motivul că aceasta conţine date cu caracter personal.

Consideră acţiunile furnizorului de informaţie ilegale şi nejustificate, fiind contrare prevederilor legale şi un pretext formal de a nu elibera informaţia solicitată în acest sens

invocând prevederile art. art.5 alalin. (2) lit.a), 6 alin. (1), 7 alin. (3)-(5), 8 al Legii privind accesul la informație.

Furnizorul de informație refuzând eliberarea informației solicitate nu a invocat careva motive prin ce și cum furnizarea informației copia contractului de arendă ar putea viola careva drepturi și interese a unei persoane juridice sau viola viața privată, intimă și de familie a cărorva persoane fizice.

Remarcă faptul că există un caz similar în care Primăria s. Moara de Piatră a fost obligată să elibereze copia autentificată a contractului de arendă – cauza civil nr.3-125/21.

Menționează că informația a solicitat-o în calitate de ale local consilier în Consiliul local.

Invocă și recomandările p.13 Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție RM nr.1 din 02.04.2007 cu privire la examinarea cauzelor privind accesul la informațiile oficiale - „informația ce se refera strict la datele de identificare ale persoanei nu constituie informație confidențială, fiind pasibilă de a fi divulgata,,.

Consideră că prin acțiunile furnizorului de informații în cazul dat sunt impuse bariere nejustificate în calea accesului la informație, prin care se încalcă de facto dreptul la libera exprimare, în special, prevederile art.10 Convenția Europeană pentru drepturile omului și art.34 Constituția RM, care prevăd expres că dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de acces public nu poate fi îngrădit, art.19 al Declarației Universale a Drepturilor Omului adoptată de Adunarea Generală ONU la 10.09.1948 care garantează dreptul la libertatea opiniilor și exprimării, acest drept incluzând libertatea de a căuta, de a primi și de a răspândi informații și idei prin orice mijloace și Legii privind accesul la informații.

În drept își întemeiază acțiunea pe prevederile Codului administrativ, art.art.8, 10, 11, 15 Codul civil, legea privind accesul la informație, art.34 al Constituției, CEDO.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul central din 15 martie 2023 s-a admis parțial acțiunea în contencios administrativ înaintată de Copacinschi Grigore-consilier local împotriva Primăriei s.Moara de Piatră,r-nul Drochia, Primar Bejenaru Valentina privind constatarea îngrădirii accesului la informație exprimată prin nefurnizarea informației și obligarea furnizării informației solicitate și s-a dispus:

Se constată îngrădirea accesului la informație admisă de Primăria s.Moara de Piatră,r-nul Drochia, Primar Bejenaru Valentina în privința lui Copacinschi Grigore-consilier local exprimată prin nefurnizarea informației la cererea nr.116 din data de 29.07.2022 cu privire la eliberarea copiei autentificate a contractului de arendă a terenului agricol înregistrat în registrul Primăriei s.Moara de Piatră,Drochia la data de 10.10.2009 sub nr.821 între ÎM,,WeTrade Agro ,,SRL și proprietara Petunova Eugenia.

Se obligă Primăria s.Moara de Piatră,r-nul Drochia, Primar Bejenaru Valentina să-i furnizeze lui Copacinschi Grigore-consilier local informația solicitată în cererea nr. 116 din data de 29.07.2022 ,copia autentificată a contractului de arendă a terenului agricol înregistrat în registrul Primăriei s.Moara de Piatră,Drochia la data de

10.10.2009 sub nr.821 între ÎM,,WeTrade Agro ,,SRL şi proprietara Petunova Eugenia, ţinînd cont de limitările stabilite prin prevederile legale, excepţie fiind numerele de identificare sau elementele specifice identităţii subiecţilor.

Solicitările apelantului şi termenul de declarare a apelului:

La 12 aprilie 2023 Primăria s. Moara de Piatră, reprezentată de Primarul Valentina Bejenaru, a contestat hotărârea judecătoriei Drochia, sediul central din 15 martie 2023 în ordine de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea soluției instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

La 20 iunie 2023 copia hotărârii integrale a fost comunicată apelantului /f.d.73/ iar la 18 iulie 2023 a fost depusă cererea de apel motivată.

Conform art. 231 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile judecătoriilor adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

Potrivit art.232 alin.(1), (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termenul de 30 zile de la data notificării hotărârii motivate.

Astfel, se reține că apelantul a declarat apel împotriva hotărârii judecătoriei Drochia, sediul central din 15 martie 2023, cu respectarea termenului de 30 zile prevăzut de art. 232 Codul administrativ, totodată a fost respectat și termenul depunerii cererii de apel motivate.

Argumentele părților:

Poziția apelantului:

În motivarea cererii de apel, apelantul a invocat că intimatul Copacinschi Gheorghe prin cererea sa nu a justificat nici unul din scopurile enumerate la art.5 alin. (5) al Legii privind accesul la informație ce ar permite prelucrarea datelor cu carcater personal în lipsa consimţământul subiectului datelor.

Reieşind din dispoziţiile art. 68 lit. (c) din Codul administrativ, se prevede că, autorităţile publice sunt obligate să asigure: aplicarea dispoziţiilor privind transparenţa administraţiei şi accesul la informaţiile publice.

Limitarea accesului la informaţii poate fi determinată de un interes legitim care se referă la scopul restricţiei (art.7 alin.(1) din Legea privind accesul la informaţie a Republicii Moldova), şi care constă în respectarea drepturilor şi reputaţiei altei persoane, protecţia securităţii naţionale, a ordinii publice, a ocrotirii sănătăţii şi moralei societăţii.

Prin Hotărârea de Guvern nr. 228 din 24.04.2019 a fost aprobat Regulamentul privind modul de ţinere a registrelor contractelor de arendă. Potrivit Anexei nr. 1 la Hotărârea de Guvern nr. 228 din 24.04.2019, regulamentul privind modul de ţinere a registrelor contractelor de arendă (în continuare - Regulament) stabileşte modul de ţinere a registrului contractelor de arendă, încheiate pe un termen de pînă la 5 ani inclusiv (în continuare - registru). Conform pct. 2-5, Registrul serveşte ca mijloc de evidenţă şi sistematizare în cadrul autorităţilor publice locale a informaţiei despre drepturile de arendă. Contractul de arendă se înregistrează în registrul ţinut de primăria localităţii în a cărei rază teritorială se află terenul sau alt bun agricol arendat.In conformitate cu

prevederile Legii cu privire la registre nr. 71/2007, registrul se instituie de către autoritatea publică locală. Fără a aduce atingere prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecţia datelor cu caracter personal, datele din registru sînt publice.

Poate să fie furnizată informaţia cu privire la existenţa dreptului de arendă a terenului agricol, dar nicidecum să fie prezentată copia contractului civil, care reprezintă manifestarea de voinţă a două persoane de drept privat.

Potrivit pct. 31-32 din Regulament, extrasul din registru confirmă faptul existenţei înscrierilor în registru privind bunurile date în arendă şi dreptul de arendă asupra lor, la data eliberării extrasului. Extrasul din registru se eliberează în termen de 3 zile persoanei fizice sau juridice care a depus o cerere scrisă şi a prezentat bonul de achitare a taxei pentru eliberarea extrasului.

Intimatul Copacinschi Grigore nu poate justifica existenţa în privinţa sa existenţa unui drept vătămat, în sensul art. 17 Cod administrativ, ce i-ar acorda dreptul de a sesiza o instanţă în ordinea contenciosului administrativ.

Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanţa verifică din oficiu dacă sînt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd: e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

Intimatul a solicitat autorității publice locale, responsabilă de gestionarea registrului contractelor de arendă a terenurilor agricole, prezentarea unui act juridic civil, încheiat între două persoane, altele decât solicitantul furnizării informației.

Poziția intimatului:

La 13 noiembrie 2023 de către Copacinschi Grigore a fost prezentată referință asupra cererii de apel solicitând respingerea acesteia în acest sens reiterând argumentele invocate în cererea de chemare în judecată.

Declarațiile părților în ședința de judecată:

În cadrul ședinței instanței de apel apelanta Primăria s. Moara de Piatră, r-nul Drochia, prin intermediul reprezentantei acesteia primarul Bejenaru Valentina, a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul central din 15.03.2023, cu pronunțarea unei decizii de respingere integrală a cererii de chemare în judecată. Suplimentar menționând că Primăria s. Moara de Piatră nu dispune de copia contractului de arendă solicitat, or, acesta a fost încheiat în anul 2009, iar termenul de păstrare a expirat în anul 2017.

În ședința de judecată nu s-a prezentat intimatul Copacinschi Grigore, care însă prin cererea din 13.11.2023 a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

În ședința de judecată nu s-au prezentat terții Eugenia Petunova și ÎM ”WeTrade Agro” SRL, nu au solicitat amânarea sau examinarea cauzei în lipsa acestora.

Astfel, ținând cont că intimatul și terții au fost citați legal, Colegiul civil în temeiul art. 239 alin. (2) Codul administrativ, a dispus examinarea cauzei în absența acestora, or

neprezentarea participanților la proces nu împiedică instanța de apel să decidă în privința apelului.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind poziția participanților la proces, studiind materialele dosarului, prin prisma pertinenții și admisibilității, în raport cu argumentele invocate, Completul judiciar al Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți reține următoarele :

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii casează integral hotărârea primei instanței și emite o nouă decizie.

Potrivit art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art.231 alin. (2) Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Suplimentar, Colegiul specializat scoate în evidență că în conformitate cu prevederile art.219 Cod administrativ, (1) instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (2) Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces. (4) Instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate.

Materialul probatoriu administrat de instanța de fond, denotă următoarea stare de fapt.

La 29 iulie 2022 Copacinschi Grigore, în calitate de ales local, a înaintat către Primăria s. Moara de Piatră r. Drochia cererea nr. 116, prin care a solicitat eliberarea copiei autentificare a contractului de arendă a terenului agricol înregistrat în registrul Primăriei s. Moara de Piatră, r. Drochia la data de 10.01.2009 sub nr.821 între ÎM ”WeTrade Agro” SRL și proprietara Petunova Eugenia. Informația a solicitat să fie furnizată în termen de 15 zile lucrătoare pe adresa de email: debit-garant2019@mail.ru. /f.d.7/

Potrivit art.14 alin.(1), (2) al Legii privind statutul alesului local, în exercitarea mandatului, alesul local poate adresa propuneri, observații și interpelări serviciilor publice desconcentrate ale autorităților administrației publice centrale de specialitate, serviciilor publice locale, altor factori de decizie din unitatea administrativ-teritorială respectivă, precum și administrației agenților economici din teritoriu. Modul de exercitare

a drepturilor menționate la alin.(1) al prezentului articol este stabilit de Regulamentul consiliului respectiv.

Articolul 15 alin.(1) al Legii privind statutul alesului local, serviciile publice desconcentrate ale autorităților administrației publice centrale de specialitate, serviciile publice locale, alți factori de decizie din unitatea administrativ-teritorială respectivă, administrația agenților economici din teritoriu sînt obligați să examineze propunerile, observațiile sau interpelările alesului local în conformitate cu legislația.

Prin răspunsul nr. 110 din 22.08.2022 Primăria s. Moara de Piatră, raionul Drochia a comunicat solicitantului că dat fiind faptul că obiectul cererii constituie date cu caracter personal și cade sub incidența art.8 alin. (1) și (2) din legea privind accesul la informație ele urmează a fi procesate în temeiul art.5 alin. (1), (4) din legea privind protecția datelor cu caracter personal. /f.d.8/

Nefiind de acord cu răspunsul primit, la 16 septembrie 2022 Copacinschi Grigore a înaintat acțiune în contencios administrativ împotriva Primăriei s.Moara de Piatră, r-nul Drochia, Primar Bejenaru Valentina prin care a solicitat:

- constatarea încălcării de către Primăria s. Moara de Piatră, raionul Drochia a prevederilor Legii nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație;
- de a obliga Primăria s. Moara de Piatră, raionul Drochia să-i elibereze copia contractului nr.821 din 10.10.2009 între ÎM ”WrTrade Agro”SRL și proprietara Petunovs Eugenia solicitat prin cererea nr.116 din 29.07.2022. /f.d.4-5/

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul central din 15.03.2023 acțiunea a fost admisă parțial, s-a constatat încălcarea accesului la informație admisă Primăria s.Moara de Piatră, r-nul Drochia, Primar Bejenaru Valentina în privința lui Copacinschi Grigore-consilier local exprimată prin nefurnizarea informației la cererea nr.116 din data de 29.07.2022 cu privire la eliberarea copiei autentificate a contractului de arendă a terenului agricol înregistrat în registrul Primăriei s.Moara de Piatră,Drochia la data de 10.10.2009 sub nr.821 între ÎM,,WeTrade Agro ,,SRL și proprietara Petunova Eugenia.

S-a obligat Primăria s.Moara de Piatră,r-nul Drochia, Primar Bejenaru Valentina să-i furnizeze lui Copacinschi Grigore-consilier local informația solicitată în cererea nr. 116 din data de 29.07.2022, copia autentificată a contractului de arendă a terenului agricol înregistrat în registrul Primăriei s.Moara de Piatră Drochia la data de 10.10.2009 sub nr.821 între ÎM,,WeTrade Agro ,,SRL și proprietara Petunova Eugenia, ținînd cont de limitările stabilite prin prevederile legale, excepție fiind numerele de identificare sau elementele specifice identității subiecților. /f.d.55, 59-64/

Totodată, în motivarea soluției de admitere în parte a acțiunii instanța de nivelul unu a argumentat că este întemeiată pretenția lui Copacinschi Grigore, consilier local privind recunoașterea încălcării dreptului de acces la informație. Instanța a reținut examinarea cererii petiționarului cu depășirea termenului imperativ stabilit de legiuitor, pârâții neprezentând proba contrarie, astfel, nerespectând cadrul legal în raport cu termenul și complexitatea examinării petiției înaintate de către petiționar, răspunsul oficial deși fiind adus la cunoștința destinatarului, instanța a constatat totodată caracterul incomplet și insuficient al răspunsului oferit reclamantului la cererea adresată, doar aparent fiind în

cadrul legal. Nerespectarea termenului stabilit de lege indică și lipsa unei examinări complexe prezența lezării drepturilor, respectiv acțiunile pârâtului lezează drepturile solicitantului.

La 12 aprilie 2023 Primăria s. Moara de Piatră reprezentată de Primarul Valentina Bejenaru, a contestat hotărârea judecătoriei Drochia, sediul central din 15 martie 2023 în ordine de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea soluției instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată. /f.d.68/ La 18 iulie 2023 de către Primăria s. Moara de Piatră a fost depusă cererea de apel motivată./f.d.78-84/

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 14 noiembrie 2023 s-au atras în proces terții Eugeniei Petunova domiciliată în s. Moara de Piatră, r. Drochia și ÎM ”WeTrade Agro” SRL sediul s. Tarigrad, r. Drochia./f.d.96/

Pentru a se expune asupra temeinicei și legalității hotărârii contestate, Colegiul civil remarcă următoarele:

În cel dintâi rând, se reține ca instanța de nivelul unu a emis o hotărâre contradictorie, or, reținând în partea motivată a actului judecătoresc, faptul examinării cererii petiționarului cu depășirea termenului imperativ stabilit de legiuitor, în dispozitivul hotărârii adoptate, instanța nu a indicat constatarea încălcării admise privind termenul acordării răspunsului, dar s-a limitat la constarea îngrădirii accesului la informație exprimată prin nefurnizarea informației la cererea nr.116 și dispunerea obligării Primăriei s.Moara de Piatră, r-nul Drochia, Primar Bejenaru Valentina să-i furnizeze lui Copacinschi Grigore-consilier local informația parțial solicitată în cererea nr. 116.

Într-un alt rând, hotărârea adoptată a fost contestată cu apel doar de Primăria s.Moara de Piatră, r-nul Drochia, dar nu și de Copacinschi Grigore, care în acțiunea sa a solicitat să se constate inclusiv încălcarea dreptului de a primi informația în termenii prevăzuți de Legea nr.982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, însă neobținând asemenea constatare prin actul judecătoresc de dispoziție, nu a contestat acesta.

În asemenea circumstanțe, Colegiul Civil, conducându-se de prevederile art. 373 al. 1) și 6) CPC va judeca apelul în limitele formulate de apelantul Primăria s.Moara de Piatră, r-nul Drochia, Primar Bejenaru Valentina, fără a crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât acea din hotărârea atacată cu apel.

După cum urmează, Colegiul Civil reține că prezentei spețe îi sunt aplicabile prevederile Codului administrativ și Legii privind accesul la informație.

Astfel că, potrivit art.17 Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 20 din Codul administrativ, prevede că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art.39 alin.(2) Codul administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

La fel, art.189 alin.(1) Codul administrativ, prevede că, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Raportând normele de drept sus-indicate circumstanțelor cauzei, Completul judiciar, reieșind din dispozițiile art.39 alin. (2), art.17 și art.189 alin.1, 2 Cod administrativ, atestă că sesizarea instanței de judecată de către orice persoană care în opinia sa revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, fie prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere, implică existența obligatorie a două condiții, și anume existența vătămării unui drept subiectiv recunoscut de lege a reclamantului și vătămarea dreptului său să fie cauzat printr-un act administrativ, fie prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere.

În sensul Legii indicate supra, revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin acțiunea înaintată în judecată, în conținutul căreia urmează a fi arătată vătămarea dreptului personal, deoarece expresiile utilizate în textul art. art. 17, 39 și 189 Cod administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse așa numitele drepturi prin ricoșeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum și acțiunile populare (actio popularis).

Conform art.195 Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169 - 171.

În conformitate cu art. 130 alin. 1-4 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art.206 alin.1 lit. b) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

Articolul 208 alin. (1),(3) Cod administrativ prevede că în cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Conform art.21 alin.(1) Legea privind accesul la informație, persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim de către furnizorul de informații poate ataca acțiunile acestuia atât pe cale extrajudiciară, cât și direct în instanța de contencios administrativ competentă. Persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim poate ataca orice acțiune sau inacțiune a persoanei responsabile pentru primirea și examinarea cererilor de acces la informații, dar în special cu privire la: neprezentarea sau prezentarea necorespunzătoare a informațiilor solicitate.

În acest sens, Colegiul civil și de contencios administrativ deduce că în cazul dezacordului cu răspunsul furnizorului de informații, persoana interesată poate contesta acțiunile acestuia direct în instanța de contencios administrativ.

Articolul 23 alin.(2) din Legea nr.982-XIV privind accesul la informație prevede că sesizarea instanței de judecată se va efectua în termen de o lună de la data primirii răspunsului de la furnizorul de informații sau, în caz dacă nu a primit răspuns, de la data cînd trebuia să-l primească.

Din materialele cauzei rezultă că lui Copacinschi Grigore i-a fost expediat răspuns la cererea nr.116 din 29.07.2022 la 22.08.2022.

Acțiunea în contencios administrativ a fost înregistrată la oficiul poștal 16.09.2022, ceea ce denotă respectarea termenului de prescripție pentru înaintarea acțiunii în instanța de judecată.

Potrivit art.4 alin.(1) din Legea privind accesul la informație nr.982 din 11 mai 2000, oricine, în condițiile prezentei legi, are dreptul de a căuta, de a primi și de a face cunoscute informațiile oficiale.

Articolul 5 alin.(2) lit. a) din Legea privind accesul la informație nr.982 din 11 mai 2000, furnizori de informații, adică posesori ai informațiilor oficiale, obligați să le furnizeze solicitanților în condițiile prezentei legi, sunt autoritățile publice centrale și locale - autoritățile administrației de stat, prevăzute în Constituția Republicii Moldova și anume: Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, Guvernul, administrația publică, autoritatea judecătorească.

Articolul 6 alin.(1) din Legea privind accesul la informație nr.982 din 11 mai 2000, arată că în sensul prezentei legi, informații oficiale sunt considerate toate informațiile aflate în posesia și la dispoziția furnizorilor de informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept.

În condițiile art.10 din Legea privind accesul la informație nr.982 din 11 mai 2000, persoana are dreptul de a solicita furnizorilor de informații, personal sau prin reprezentanții săi, orice informații aflate în posesia acestora, cu excepțiile stabilite de legislație. Dreptul persoanei de a avea acces la informații, inclusiv la informațiile cu caracter personal, nu poate fi îngrădit decât în condițiile legii. Orice persoană care solicită acces la informații în conformitate cu prezenta lege este absolvită de obligația de a-și justifica interesul pentru informațiile solicitate.

Potrivit art.11 alin.(1) pct.(2)-(4) din Legea privind accesul la informație nr.982 din 11 mai 2000, furnizorul de informații, în conformitate cu competențele care îi revin, este

obligat să garanteze liberul acces la informație, să respecte limitările accesului la informație, prevăzute de legislație, în scopul protejării informației confidențiale, vieții private a persoanei și securității naționale și să respecte termenele de furnizare a informației, prevăzute de lege.

Art.34 din Constituția Republicii Moldova prevede dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit. Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

În Hotărârea nr.19 din 22 iunie 2015 pentru interpretarea art.34 alin.(3) din Constituție (accesul la informație), în sensul identificării limitelor restrângerii unor drepturi de acces la informație, Curtea Constituțională a notat că dreptul la informație este dreptul de a solicita informații de la autoritățile și instituțiile publice. Acest drept comportă două aspecte: dreptul de a solicita și dreptul de a primi informații. Curtea Constituțională a menționat că orice autoritate și/sau instituție publică este obligată să ofere informațiile solicitate, atât timp cât nu există un motiv legitim de a refuza aceste solicitări.

La fel, Curtea Constituțională a mai notat că democrația se bazează pe consimțământul cetățenilor, iar consimțământul necesită o informare prealabilă a cetățenilor cu privire la problemele de interes public, inclusiv în ceea ce ține de utilizarea banilor publici.

Instanța de apel subliniază că art.12 din Legea privind accesul la informație stipulează că informațiile oficiale vor fi puse la dispoziția solicitanților în baza unei cereri scrise sau verbale.

Potrivit art.16 alin.(1) din Legea privind accesul la informație, informațiile, documentele solicitate vor fi puse la dispoziția solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informație.

Completul judiciar remarcă faptul, că Copacinschi Grigore este subiect de sesizare în baza Legii cu privire la accesul la informație, având un drept constituțional de acces la informație, iar autoritățile statului posesoare a informației vizate, în baza legii dețin calitatea de furnizor al informației și au obligația de a asigura accesul solicitantului la informația solicitată în limitele stabilite de legislație.

Conform art.11 alin. (1)-(7) al Legii privind arenda în agricultură(în vigoare la data încheierii contractului), (1) Contractul de arendă a terenurilor şi a altor bunuri agricole încheiat pe un termen de pînă la 3 ani inclusiv se înscrie în registrul contractelor de arendă ţinut de primăria localităţii în a cărei rază teritorială se află terenurile şi alte bunuri agricole arendate. În cazul în care terenurile şi alte bunuri agricole date în arendă sînt amplasate pe teritoriul mai multor localităţi, contractul se înregistrează la primăria fiecăreia dintre aceste localităţi.

(2) Primăria ţine registrul contractelor de arendă în modul stabilit de prezenta lege, de alte acte legislative şi de regulamentul adoptat de Guvern.

(3) Pentru înregistrarea contractului de arendă la primărie, arendaşul (reprezentantul acestuia) prezintă:

a) 3 exemplare ale contractului, dintre care unul este originalul sau o copie autentificată în condiţiile legii;

b) certificatul de înregistrare de stat al întreprinderii arendaş sau buletinul de identitate al arendaşului persoană fizică;

c) documentul ce confirmă împuternicirile reprezentantului arendaşului, după caz;

d) bonul de achitare a plăţii pentru înregistrare.

(4) Registrul contractelor de arendă este ţinut de inginerul cadastral, de secretarul consiliului local sau de o altă persoană desemnată în modul stabilit.

(5) În registrul contractelor de arendă se înscriu date privind:

a) părţile contractante, domiciliul ori sediul acestora;

b) numerele cadastrale, suprafaţa, bonitatea şi modul de folosinţă a terenurilor date în arendă;

c) termenul arendei şi data expirării acesteia;

d) plătitorul impozitelor aplicate asupra bunului agricol arendat;

e) alte date, după caz.

(6) Înregistrarea contractului de arendă se confirmă prin aplicarea ştampilei primăriei, prin înscrierea în el a datei înregistrării şi prin semnătura persoanei împuternicite cu efectuarea înregistrării.

(7) Arendaşului i se remit două exemplare ale contractului de arendă înregistrat.

Conform pct.4, 5 al Regulamentului privind modul de ţinere în cadrul primăriilor a registrelor contractelor de arendă a terenurilor şi altor bunuri agricole, aprobat prin HG nr. 72 din 30 ianuarie 2004, Registrul este public şi va conţine înscrieri privind contractele de arendă a terenurilor şi altor bunuri agricole pe un termen de pînă la 3 ani inclusiv, modificările introduse în ele şi încetarea acestor contracte. Registrul mai serveşte ca mijloc de sistematizare în primării a informaţiei despre drepturile de arendă. 5. Instituirea registrului este asigurată de către primar, care emite o dispoziţie privind instituirea registrului şi stabilirea drepturilor şi obligaţiilor funcţionarilor primăriei privind ţinerea şi păstrarea registrului. Primarul exercită controlul permanent asupra ţinerii şi păstrării registrului potrivit cerinţelor Legii nr.198/2003, prezentului regulament şi altor acte legislative.

Reieșind din prevederile legale sus citate Colegiul civil deduce că la data încheierii contractului de arendă, copia căreia se solicită în prezenta acțiune, primăriile aveau obligația de a primi și înregistra contractele de arendă încheiate pe un termen până la trei ani, primarul urmând a exercita controlul permanent asupra ținerii și păstrării Registrului, respectiv și actelor prezentate la înregistrarea contractelor.

Reieșind din copia Registrului contractelor de arendă a terenurilor şi altor bunuri agricole al Primăriei s. Moara de Piatră, Colegiul civil constată că contractul de arendă al arendașului Petunova Evghenia cu nr.821 a fost înregistrat de către Primăria s. Moara de Piatră, corespunzător în cadrul Primăriei urma să se păstreze copia contractului.

Totodată Colegiul civil reține că în ședința de judecată Primarul s. Moara de Piatră, r. Drochia Valentina Bejenaru a declarat că Primăria s. Moara de Piatră nu dispune de copia contractului de arendă solicitat, or, acesta a fost încheiat în anul 2009, iar termenul de păstrare a expirat în anul 2017, astfel o copie a contractului nu îi poate fi eliberată intimatului.

Conform art.19 alin. (2) al Legii privind accesul la informație nr.982 - Furnizorii de informaţii nu pot fi obligaţi să prezinte probe ale inexistenţei informaţiilor nedocumentate.

Din considerentul că contractul a cărei copie o solicită reclamantul a fost încheiat în anul 2009, pe un termen de 35 luni, respectiv până la 10.09.2012, iar reclamantul a adresat cererea privind eliberarea documentului la 29 iulie 2022, Colegiul civil consideră a fi viabilă declarația Primarului s. Moara de Piatră Valentina Bejenaru precum că copia contractului de arendă încheiat între ÎM ”WeTrade Agro” a fost nimicită în legătură cu expirarea termenului de păstrare, respectiv Primăria este în imposibilitate de a elibera actul solicitat.

Ce ține de conținutul răspunsului oferit, instanța reține că deși în acțiunea înaintată reclamantul și-a exprimat dezacordul cu acesta, reclamantul însă nu solicită anularea răspunsului, ci obligarea Primăriei s. Moara de Piatră, r. Drochia de a-i elibera copia contractului solicitat, respectiv în situația în care apelantul nu dispune de actul solicitat, instanța de apel conchide asupra respingerii pretenției privind obligarea Primăria s. Moara de Piatră, raionul Drochia să-i elibereze informația solicitată prin cererea nr.116 din 22.08.2022.

Respectiv în situația în care apelantul nu deține actul solicitată, iar constatarea încălcării de către Primăria s. Moara de Piatră, raionul Drochia a prevederilor Legii nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație /termenul furnizării răspunsului/ nu a fost constatat în dispozitivul hotărârii contestate, reclamantul necontestând hotărârea în latura dată, Colegiul civil conchide de a casa integral hotărârea instanței de fond și emiterii unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Copacinschi Grigore către Primăria satului Moara de Piatră raionul Drochia, primar Valentina Bejenaru, privind constatarea încălcării dreptului la informației, obligarea furnizării informației, urmează a fi respinsă.

Conducându-se de prevederile art.240 alin.(1) lit. c) Cod administrativ, Colegiul civil și de contencios administrativ,

d e c i d e:

Casează integral hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul central din 15 martie 2023 pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată formulată de Copacinschi Grigore către Primăria s. Moara de Piatră, primar Valentina Bejenaru privind constatarea îngrădirii accesului la informație **cu emiterea unei noi decizii** după cum urmează:

Respinge acțiunea în contencios administrativ formulată de Copacinschi Grigore către Primăria s. Moara de Piatră, primar Valentina Bejenaru privind constatarea îngrădirii accesului la informație și obligarea la furnizarea informației.

Decizia este definitivă cu drept de recurs la Curtea Supremă de justiție în termen de 2 luni de la pronunțarea deciziei motivate prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
Judecător: Elena Grumeza

Judecătorii: Dumitru Corolevschi Natalia Chircu